

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Filosofie

Test 6

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. La J. P. Sartre, omul este absolut responsabil pentru că:
  - a. alegerea îi este impusă
  - b. natura umană este dată în mod definitiv
  - c. alegerea îi aparține în exclusivitate
  - d. omul este obligat să aleagă ceea ce nu vrea
2. Au la bază conceptele de bine și de rău:
  - a. abordările epistemologice
  - b. teoriile morale
  - c. abordările estetice
  - d. teoriile gnoseologice
3. Etica aplicată:
  - a. are drept scop căutarea rațională, guvernată de intelect, a fericirii
  - b. este varianta modernă a hedonismului antic
  - c. consideră că valoarea morală a unei acțiuni este determinată de scopul ultim al acesteia
  - d. este un demers reflexiv care însoțește faptele concrete
4. Potrivit definiției clasice, libertatea înseamnă absența:
  - a. rațiunii practice
  - b. limitelor
  - c. coerenței
  - d. înclinațiilor
5. Pentru J. St. Mill, fundamentul moralei se află în:
  - a. datorie
  - b. privarea de plăcere
  - c. utilitate
  - d. virtute
6. Responsabilitatea social-politică presupune ca individul:
  - a. să acționeze în vederea satisfacerii propriilor interese, așa cum consideră el că este mai bine
  - b. să își asume consecințele încălcării constrângerilor naturale
  - c. să aleagă potrivit propriei conștiințe, fără a ține cont de ceilalți
  - d. să acționeze în mod rațional, fiind conștient de consecințele faptelor sale
7. Conducerea unui automobil fără permis de conducere **nu** este o problemă de etică aplicată deoarece:
  - a. presupune argumente pro și contra
  - b. are un caracter speculativ

- c. are caracter moral explicit și este controversată
  - d. nu are caracter moral explicit și nu este controversată
8. Libertatea pozitivă presupune:
- a. existența condițiilor necesare pentru atingerea scopurilor individuale
  - b. restrângerea intervenției statului în sfera vieții individuale la un nivel minim
  - c. absența constrângerilor de orice natură
  - d. absența constrângerilor arbitrare, impuse de puterea politică sau de alți oameni
9. Pentru Imm. Kant, sunt morale doar acțiunile făcute din:
- a. milă
  - b. respect pentru legea morală
  - c. supunere față de legea divină
  - d. simpatie
10. Care este sensul adecvat al conceptului lui L. Blaga de *destin creator*?
- a. creația de cultură ca revelare a misterului
  - b. creația de cultură generată de nevoile imediate ale individului
  - c. creația de cultură determinată de legile fizice
  - d. creația de cultură determinată de legile biologice

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte specifice filosofiei morale, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Etica deontologică	1. Este concepția raționalistă asupra fericirii.
b. Etica hedonistă	2. Consideră că valoarea morală a unei acțiuni este determinată de scopul pe care aceasta tinde să nu îl realizeze.
c. Etica aplicată	3. Apreciază că o acțiune are valoare morală dacă este guvernată de anumite principii normative, care îi asigură necesitatea și universalitatea.
d. Etica eudaimonistă	4. Derivă principii morale din analiza faptelor individuale.
	5. Consideră că valoarea morală a unei acțiuni este determinată de dobândirea plăcerii.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia: „*Avem nevoie de libertate pentru a împiedica statul să abuzeze de puterea sa și avem nevoie de stat pentru a împiedica abuzul de libertate*”. (K. R. Popper)

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța libertății de exprimare a opiniilor, într-o societate democratică.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Să recapitulăm: ideea de dreptate presupune două lucruri – o regulă de conduită și un sentiment care sancționează regula. Trebuie să presupunem că primul e comun întregii umanități și menit binelui acesteia. Celălalt (sentimentul) e dorința ca aceia care încalcă regula să sufere o pedeapsă.

(J. St. Mill, *Utilitarismul*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza textului dat, două elemente ce stau la baza ideii de dreptate. **4 puncte**
2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *dreptate* și *utilitate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Știind că *natura umană reprezintă ansamblul caracteristicilor care definesc ființa umană, diferențiind-o de alte ființe*:

1. Menționați trei caracteristici definitorii pentru om, la care s-au referit diferiți filosofi, în abordările lor. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care reflecția unui adolescent asupra naturii umane poate contribui la dezvoltarea atitudinii critice a acestuia față de valoarea cunoștințelor sale despre om. **4 puncte**